

Overdenking.

Het verhaal van Franciscus die voor de vogels preekt, is met recht legendarisch. Daar moet je misschien een heilige voor zijn, om dat te kunnen, de vogels weten te boeien met menselijke woorden. Maar toen hij het deed, was hij nog niet heilig verklaard. Of is hij juist heilig verklaard, omdat hij dit soort dingen heeft gedaan? Nou ja.

Wat je ook van dat verhaal vindt, voor mij werd het pas overtuigend, omdat er ook nog iets anders in zijn levensbeschrijving wordt vermeld – ik heb dat zojuist niet voorgelezen. Maar er staat: “Broeder Maseo (één van zijn metgezellen) heeft echter ook wel meegemaakt dat de preek mislukte omdat de vogels bij nadering van Franciscus wegvlogen, waarna de heilige tegen zichzelf zei: ‘Wat verbeeld je je ook eigenlijk wel, onbeschaamde zoon van Petrus van Bernardone...!’” (Nolthenius, pp. 139-140).

Zo is het maar net. De vogels zijn uiteindelijk vrij. Ze vliegen weg en komen aan, wanneer het hun zelf goeddunkt, heilige of niet.

Franciscus was een gewoon mens, zoon van Petrus van Bernardone, die leefde in een heel andere tijd, in een andere gedachten- en geloofswereld.

Tegelijk was hij een bijzonder mens. Die indruk maakte hij al op zijn tijdgenoten. Iemand die vrijwillig kiest voor een leven in armoede en eenvoud – ook al hing dat in die overgang van 12^e naar 13^e eeuw in de lucht – iemand die kiest voor een leven in dienst van zijn God en van zijn kerk. Franciscus staat vandaag voor een eigen spiritualiteit, een bijzondere geloofsbeleving, in de naar hem vernoemde kloosterorde, maar ook in de velen die zich daar, zonder dat ze zelf zijn ingetreden, mee verbonden en toe aangetrokken voelen.

Op de homepage van de site van de Franciscaanse Beweging staat de volgende tekst:

De Franciscaanse Beweging zet zich in voor een samenleving waarin iedereen een plaats heeft, waarin men op elkaar betrokken is en waarin men kwetsbaar en eerlijk durft te zijn. Een samenleving waarin niet macht, bezit of succes leidend zijn, maar het feit dat we allemaal gelijke mensen zijn belangrijk is. We leven graag eenvoudig en vredelievend. In navolging van Franciscus van Assisi staan we voor een wereld van vrede en alle goeds.

Het is dan ook geen wonder, dat veel activiteiten en projecten van de Franciscaanse beweging te maken hebben met vredeseducatie, maar ook met thema's als duurzaamheid en natuur. De bekende pauselijke encycliek Laudato Si gaat daarover en is geïnspireerd op het Zonnelied van Franciscus. En er wordt veel gewandeld, als ik de activiteiten op de site aanklik, zoals Franciscus zelf deed.

We leven graag eenvoudig en vredelievend.

Ik vind dat mooi gezegd, vooral vanwege dat woordje 'graag'.

Niet het zelfverzekerde: wij leven eenvoudig en vredelievend! Dat klinkt veel te stellig. Nee, graag. Het is iets wat je nastreeft, in het besef dat het gaat met vallen en opstaan, dat het een levenslange leerweg is, om zo te leven, dat dat is waar je naar verlangt, dat het goed is, voor je zelf, voor de anderen en al het levende dat ons omringt, zo te leven dat het goed is voor God.

Dat wil je graag, daar ben je op gericht, daar stimuleren we elkaar in. Ook de kerk is een beweging, wandelen met God en mensen.

Jezus wandelt met zijn vrienden door de velden.

Misschien is dat een te idyllisch beeld. Laten we het niet te veel romantiseren. Net zo min als het leven van Franciscus. Het was zowel in zijn tijd als in die van Jezus een hard bestaan. Wandelen was geen luxe, maar noodzaak, om ergens te komen.

Jezus gaat met zijn vrienden rond en hij leert hen, leert ons, te leven. Dat is het toch? Het geheim van het leven, dat zo wonderlijk is en zo verwarrend.

Kijk naar de vogels, let op de leliën.

Ook dat zijn bekende woorden geworden.

Het heeft zo iets aanstekelijks. Ja, zo zou het moeten zijn. Zo onbezorgd als de vogels, vrolijk fladderend en kwinkelerend. Vrij als een vogel in de lucht.

Maar, is dat ook niet te idyllisch, te romantisch?

Wie vogels observeert, weet ook hoe gespannen ze soms zijn, altijd alert op loerend gevaar. De natuur is wreed, eten en gegeten worden. Of, in het voorjaar, de voortdurende stress bij de vogels in jouw tuin, om veeleisende bekjes te vullen, om jongen die op het punt van uitvliegen staan.

En dan daarbij, wat weten we daar nu werkelijk van. Wij observeren dat en koppelen daar onze gedachten aan, maar begrijpen wij wel volledig de taal van de vogels. Zingt de merel in de avondzon, om zijn territorium af te bakenen, of om de lof aan zijn Schepper te brengen? Dat laatste werd ooit verdedigd door Herman Finkers – wat mij betreft vrij overtuigend.

We leven graag eenvoudig en vredelievend.

Dat zeggen, in een gecompliceerde wereld vol haat en nijd en strijd en wedijver.

Wees niet al te bezorgd, zegt Jezus.

Makkelijk praten, hij had geen cent te makke.. Precies, net als Franciscus. Is dat het geheim?

Alles wat je vasthoudt, en met je meesleept? Het meeste is ballast. Het houdt jou vast.

Wees niet al te bezorgd, wees eigenlijk maar om één ding bezorgd, zegt Jezus met zoveel woorden.

Het koninkrijk en zijn gerechtigheid.

Bijbelse woorden, voor het leven zoals het bedoeld is, zoals het eigenlijk zou moeten zijn, kunnen zijn. Graag...